

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНО ПРОГРАМА

*«Середня освіта. Географія. Біологія»*

Рівень вищої освіти *Перший (бакалаврський)*

Ступінь вищої освіти *Бакалавр*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *014.07 Середня освіта (Географія)*

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

/Солоненко А.М./

(протокол № 14 від « 28 » травня 2020 р.)

Ректор /Солоненко А.М./

(наказ № 11/01/20 від « 28 » травня 2020 р.)



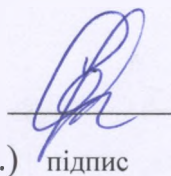
Мелітополь, 2020

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ  
Освітньо-професійної програми  
«Середня освіта. Географія. Біологія»

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(Наказ № 02/01-05 від 27.01.2020 р.)

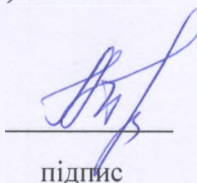


підпис

М.Л. Сажнів

прізвище, ім'я, по-батькові

Завідувач випускової кафедри




підпис

Л.А. Прохорова

прізвище, ім'я, по-батькові

Голова Вченої ради факультету



підпис

Л.М. Донченко

прізвище, ім'я, по-батькові

Начальник навчального відділу

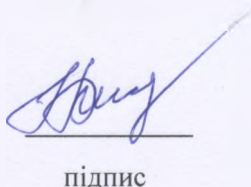


підпис

Я.В. Сопіна

прізвище, ім'я, по-батькові

Голова науково-методичної  
ради університету



підпис

Н.Є. Мілько

прізвище, ім'я, по-батькові

Голова комісії Вченої ради  
МДПУ ім. Б. Хмельницького  
з експертизи якості  
освітніх програм спеціальностей



підпис

Н.А. Сегеда

прізвище, ім'я, по-батькові

## ПЕРЕДМОВА

Склад розробників освітньої програми «Середня освіта. Географія. Біологія» (спеціальності 014.07 «Середня освіта (Географія)»):

1. Стецишин М.М. – керівник групи
2. Прохорова Л.А. – член групи
3. Зав'ялова Т.В. – член групи
4. Іванова В.М. – член групи
5. Сапун Т.О. – член групи

Члени робочої групи зі складу стейкхолдерів:

1. Биковський Микола Миколайович – директор Вознесенської загальноосвітньої школи I-III ступенів Мелітопольської районної ради Запорізької області
2. Полонська Марина Сергіївна – керівник Мелітопольського методичного об'єднання вчителів географії м. Мелітополя
3. Антоненко Віталій Анатолійович – директор Сиваської загальноосвітньої школи I-III ступенів Новотроїцького району Херсонської області

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Биковський М.М. – представник роботодавців, директор Вознесенської загальноосвітньої школи I-III ступенів Мелітопольської районної ради Запорізької області

Гарант Освітньої програми

Сажнев М.Л. – кандидат географічних наук, доцент

Актуалізовано:

ОП введення в дію (рік)	2017 р.			
Дата виходу стандарту та посилання на стандарт				
Перегляд ОП Дата та номер протоколу засідання Вченої ради університету	31.08.2018 Протокол №1	28.05.2020 Протокол №17		
Підпис гаранта				
ПІБ гаранта ОП	Стецишин М.М.	Сажнев М.Л.		

**1. Профіль освітньої програми «Середня освіта. Географія. Біологія»  
спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)**

<b>1 – Загальна інформація</b>	
<b>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</b>	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Природничо-географічний факультет Кафедра фізичної географії і геології
<b>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</b>	Бакалавр 014.07. Середня освіта (Географія) Середня освіта. Географія. Біологія Вчитель географії та біології
<b>Офіційна назва освітньої програми</b>	Середня освіта. Географія. Біологія
<b>Тип диплому та обсяг освітньої програми</b>	Тип диплому – одиничний ступінь, 240 кредитів ЄКТС / термін навчання 3 роки 10 місяців.
<b>Наявність акредитації</b>	Програма впроваджується в 2017 році. Ліцензія серія НД № 0890410, дата видачі 26.04.2017 р.
<b>Цикл/рівень</b>	FQ – ENEA – First cycle, EQFLLL – Level 6, НРК – 6.
<b>Передумови</b>	Наявність повної загальної середньої освіти
<b>Мова викладання</b>	українська
<b>Термін дії освітньої програми</b>	3 роки 10 місяців
<b>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</b>	<a href="http://www.mdpu.org.ua/new/kafedra-fzichno-geograf.html">http://www.mdpu.org.ua/new/kafedra-fzichno-geograf.html</a>
<b>2 – Мета освітньої програми</b>	
Формування загальних та фахових компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього та інноваційного характеру в галузі сучасної географічної та біологічної науки, педагогіки, психології та методики викладання географії і біології в загальноосвітніх школах, здатності до самостійної науково-педагогічної діяльності в умовах закладів середньої та позашкільної освіти	
<b>3 – Характеристика освітньої програми</b>	
<b>Предметна область</b> Галузі знань 01 Освіта Спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)	<i>Об'єкт вивчення:</i> Освітньо-виховний процес у закладах середньої освіти. <i>Цілі навчання:</i> Формування у здобувачів здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі з організації освітньо-виховного процесу, зумовлені закономірностями й

	<p>особливостями сучасної теорії та методики навчання географії, які характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i></p> <p>Сучасні теоретичні основи географічних наук, базові знання з природничих і суспільних наук (достатні для формування предметних компетентностей з географії), теоретичні основи наук про освіту, загальної і вікової психології, методики навчання географії у загальноосвітніх навчальних закладах.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i></p> <p>Методи географічних наук (польових досліджень та обробки географічної інформації, у тому числі з використанням інформаційних технологій).</p> <p>закладах. <i>Інструменти та обладнання:</i></p> <p>Обладнання та устаткування, необхідне для лабораторних і польових досліджень географічних об'єктів і систем, технічні засоби навчання, друковані та Інтернет-джерела інформації для формування предметних компетентностей з географії в процесі навчання здобувача і необхідних в освітньому процесі з географії в школі; використання баз для проведення навчальних і виробничої практик в інших освітніх установах (за договорами про співпрацю).</p>
<b>Орієнтація освітньої програми</b>	Професійна
<b>Основний фокус програми та спеціалізації</b>	становлення основних сучасних питань географії, формування закономірностей формування та функціонування географічної оболонки, зв'язок її з іншими географічними освітніми компонентами; основні етапи розвитку географії та біології та їх значення для шкільної освіти.
<b>Особливості програми</b>	Студенти можуть робити акцент на виявлення загальних географічних закономірностей Землі; становленні основних закономірностей диференціації географічної оболонки; формуванні знань про регіональний і зональний розвиток

	<p>природно-територіальних комплексів, взаємозв'язки між їх компонентами.</p> <p>Академічна мобільність може відбуватися за програмами IREX, UGRAD, TEMPUS-TACIS, ЕРАЗМУС МУНДУС та ін. – рекомендується, але не є обов'язковими; всі студенти можуть брати участь у спеціальних семінарах разом з учасниками програм.</p> <p>Для закріплення теоретичних знань і практичних навичок програмою передбачені виробничі практики.</p>
<b>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</b>	
<b>Придатність до працевлаштування</b>	Основна (базова) середня школа та заклади позашкільної освіти учнівської молоді.
<b>Подальше навчання</b>	Навчання на наступному магістерському рівні.
<b>5 – Викладання та навчання</b>	
<b>Викладання та навчання</b>	Студентоцентроване навчання, проблемноорієнтоване навчання, дистанційне навчання, самонавчання, навчання на основі досліджень.
<b>Оцінювання</b>	Усні та письмові екзамени, заліки, захист звіту з виробничих практик, захист курсових робіт, комплексний кваліфікаційний екзамен або кваліфікаційна робота.
<b>6 – Програмні компетентності</b>	
<b>Інтегральна компетентність</b>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук та географічної науки і характеризуються комплексністю педагогічних умов організації освітньо-виховного процесу в основній (базовій)середній школі.
<b>Загальні компетентності (ЗК)</b>	<p><b>ЗК 1.</b> Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p><b>ЗК 2.</b> Знаходити варіанти найбільш збалансованих моделей поведінки з урахуванням бази теоретичних, методологічних, методичних аспектів освітнього процесу.</p> <p><b>ЗК 3.</b> Володіння державною та, як найменш, однією з іноземних мов на рівні</p>

	<p>професійного і побутового спілкування.</p> <p><b>ЗК 4.</b> Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. Свідоме та цілісне осмислення мети та задач свого професійного росту та розвитку.</p> <p><b>ЗК 5.</b> Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p><b>ЗК 6.</b> Поглиблення рівня особистої освіти за рахунок поширення інформаційного поля, залучення до особистої освіти сучасних професійних технологій міжнародного рівня.</p> <p><b>ЗК 7.</b> Здатність працювати автономно, опановувати нові інформаційні технології, нові професійні знання незалежно від освітніх програм навчального закладу з метою поширення професійного навколосвіту та надбання загальногуманних цінностей.</p> <p><b>ЗК 8.</b> Змога к самоаналізу, визначенню своїх професійних векторів освіти, визначення пріоритетних напрямків в процесі освіти. Володіння здібністю вислуховувати іншу точку зору та аргументовано відстоювати особисту.</p> <p><b>ЗК 9.</b> Базові знання основ філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.</p> <p><b>ЗК 10.</b> Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p><b>ЗК 11.</b> Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p><b>ЗК 12.</b> Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p><b>ЗК 13.</b> Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у</p>
--	---

	<p>розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p><b>ЗК 14.</b> Навички забезпечення безпеки життєдіяльності.</p> <p><b>ЗК 15.</b> Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p><b>ЗК 16.</b> Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p>
<p><b>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</b></p>	<p><b>ФК 1.</b> Володіти базовими загальними знаннями, а саме: знання з природничих і суспільних наук.</p> <p><b>ФК 2.</b> Здатність застосовувати на практиці фонову інформацію, інформаційно-пошукові навички, інформаційні технології для рішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.</p> <p><b>ФК 3.</b> Здатність знаходити та використовувати інформацію з різних джерел (електронних, письмових, архівних та інших) для подальшого використання в професійній діяльності.</p> <p><b>ФК4</b> Здатність володіти іншомовною комунікативною компетентністю;</p> <p><b>ФК 5.</b> Мати поглиблені знання з професійно-орієнтованих дисциплін для теоретичного засвоєння загальнопрофесійних дисциплін і рішення практичних завдань.</p> <p><b>ФК 6.</b> Володіти спеціальними знаннями та вміти користуватися інструментами природничих та соціальних наук (таких наприклад як геологія, фізична географія, гідрологія, геоморфологія, географія ґрунтів, ландшафтознавство) в обсязі достатньому для інтерпретації власних досліджень, щодо процесів і явищ, причинно-наслідкових зв'язків, які відбуваються в географічній оболонці.</p> <p><b>ФК 7.</b> Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі географії, теоретичного освоєння</p>



	<p>загальнопрофесійних дисциплін і рішення практичних завдань.</p> <p><b>ФК 8.</b> Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p><b>ФК 9.</b> Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.</p> <p><b>ФК 10.</b> Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p><b>ФК 11.</b> Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p><b>ФК 12.</b> Здатність оперувати поняттями, законами, концепціями, вченнями і теоріями біології.</p> <p><b>ФК 13.</b> Здатність розкривати загальну структуру біологічної науки на основі взаємозв'язку основних учень біології для характеристики живих систем різного рівня організації.</p> <p><b>ФК 14.</b> Здатність характеризувати досягнення біологічної науки та її роль у житті суспільства для цілей збереження біорізноманіття.</p> <p><b>ФК 15.</b> Здатність розуміти та вміти застосовувати сучасні методи дослідження для визначення будови, функцій, життєдіяльності, розмноження, класифікації, походження, поширення, використання та інтерпретувати результати досліджень.</p>
<b>7 – Програмні результати навчання</b>	
	<p><b>ПРН 1.</b> Знати сутність базових понять і термінів;</p> <p><b>ПРН 2.</b> Застосовувати різні джерела інформацію для розширення світогляду з подальшим застосуванням на практиці;</p> <p><b>ПРН 3.</b> Здатність використовувати інформаційні технології;</p> <p><b>ПРН 4.</b> Володіння сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності;</p> <p><b>ПРН 5.</b> Оцінювати важливі політичні, еколого-політичні взаємозалежності, головні закони розвитку суспільства;</p> <p><b>ПРН 6.</b> Виконувати завдання на</p>

	<p>евристичний пошук на основі логічного мислення, вміння поповнювати знання; реалізовувати дії інтелектуального характеру: зіставляти, порівнювати, аналізувати інформацію;</p> <p><b>ПРН 7.</b> Передбачити наслідки протиріч, що виникають між закономірностями розвитку суспільства і природи;</p> <p><b>ПРН 8.</b> Розвивати професійну самосвідомість (рефлексивність) щодо індивідуального стилю діяльності, формувати культуру педагогічного мислення та професійної комунікації.</p> <p><b>ПРН 9.</b> Знаходити необхідні географічні відомості в довідниках, енциклопедіях, монографіях та джерелах географічної інформації і вміти застосовувати відомості про охорону довкілля;</p> <p><b>ПРН 10.</b> Вміти пояснювати зв'язок між компонентами природного середовища вміння пояснювати вплив природних умов на господарську діяльність людини;</p> <p><b>ПРН 11.</b> Застосовувати принципи географічного моделювання;</p> <p><b>ПРН 12.</b> Оцінювати компоненти природи; Використовувати методи і принципи географічних прогнозів;</p> <p><b>ПРН 13.</b> Визначати типологічні риси регіонів різного рівня та ієрархії;</p> <p><b>ПРН 14.</b> Пропонувати заходи з охорони ландшафту;</p> <p><b>ПРН 15.</b> Встановлювати ступінь антропогенного впливу;</p> <p><b>ПРН 16.</b> Визначати географічні аспекти міжнародних відносин;</p> <p><b>ПРН 17.</b> Знаходити необхідні біологічні</p> <p><b>ПРН18.</b> Здатність дотримуватися принципу науковості при трансляції наукових біологічних знань у площину шкільного навчального предмета біології;</p> <p><b>ПРН 19.</b> Здатність застосовувати загальну модель процесу навчання біології для планування та організації навчально-виховного процесу при вивченні біології;</p>
--	---

	<b>ПРН 20.</b> Здатність до проектування власної діяльності при навчанні біології учнів середньої школи.
<b>8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</b>	
<b>Кадрове забезпечення</b>	кандидати наук, доценти; старші викладачі, асистенти.
<b>Матеріально-технічне забезпечення</b>	Комп'ютерний клас, мультимедійне обладнання, спеціальний інструментарій, панорами, схеми, метеокомплекс, туродром
<b>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</b>	Методична література, періодичні видання з фаху, демонстраційні, довідкові та роздаткові матеріали, настінні карти, навчальні атласи, довідкова література, глобуси, спеціальний інструментарій, блок відеоматеріалів, розтиражовані електронні версії посібників, електронні посібники.
<b>9 – Академічна мобільність</b>	
<b>Національна кредитна мобільність</b>	
<b>Міжнародна кредитна мобільність</b>	
<b>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</b>	

## 2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

### 2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
<b>Обов'язкові компоненти ОП</b>			
<b>ОК-1</b>	Іноземна мова	10	Екзамен
<b>ОК-2</b>	Українська мова	4	Екзамен
<b>ОК-3</b>	Історія та культура України	3	Екзамен
<b>ОК-4</b>	Вікова фізіологія та валеологія	3	Екзамен
<b>ОК-5</b>	<b>Психологія</b>	<b>3</b>	Екзамен
	Модуль 1. Загальна психологія	1,5	
	Модуль 2. Вікова та педагогічна психологія	1,5	
<b>ОК-6</b>	Філософія	3	Екзамен
<b>ОК-7</b>	Інформаційно-комунікаційні технології	3	Залік
<b>ОК-8</b>	<b>Педагогіка з навчальною практикою</b>	<b>9</b>	Екзамен
	Модуль 1. Історія педагогіки	2	
	Модуль 2. Дидактика	1	
	Модуль 3. Теорія виховання	2	
	Модуль 4. Основи педмайстерності	2	
	Модуль 5. Навчальна практика	2	
<b>ОК-9</b>	<b>Охорона праці з безпекою життєдіяльності</b>	<b>3</b>	Залік
	Модуль 1. Охорона праці	1,5	
	Модуль 2. Безпека життєдіяльності	1,5	
<b>ОК-10</b>	Геологія з навчальною практикою	8,0	Екзамен
<b>ОК-11</b>	<b>Землезнавство з навчальною практикою та курсовою роботою</b>	<b>24</b>	Екзамен
	Модуль 1. Метеорологія і кліматологія з навчальною практикою	9	
	Модуль 2. Гідрологія з навчальною практикою	7	
	Модуль 3. Загальне землезнавство	4	
	Модуль 4. Геоморфологія з навчальною практикою	4	
<b>ОК-12</b>	<b>Ландшафтознавство з навчальною практикою</b>	<b>7</b>	Екзамен
	Модуль 1. Природниче ландшафтознавство	3	
	Модуль 2. Антропогенне ландшафтознавство з навчальною практикою	4	

<b>ОК-13</b>	Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства з навчальною практикою	5	Залік
<b>ОК-14</b>	Картографія з основами топографії з навчальною практикою	4	Залік
<b>ОК-15</b>	<b>Вступ до фаху</b>	<b>3</b>	Залік
	Модуль 1. Вступ до спеціальності		
	Модуль 2. Основи наукових досліджень		
<b>ОК-16</b>	Методика навчання географії з курсовою роботою	10	Екзамен
<b>ОК-17</b>	Фізична географія материків і океанів	13	Екзамен
<b>ОК-18</b>	<b>Географія України з навчальною практикою</b>	<b>8</b>	Екзамен
	Модуль 1. Фізична географія України	4	
	Модуль 2. Економічна і соціальна географія України з навчальною практикою	4	
<b>ОК-19</b>	<b>Економічна і соціальна географія світу</b>	<b>9</b>	Диф.залік
	Модуль 1. Географія світового господарства	5	
	Модуль 2. Регіональна економічна і соціальна географія	4	
<b>ОК-20</b>	Ботаніка з навчальною практикою	8	Екзамен
<b>ОК-21</b>	Зоологія з навчальною практикою	8	Екзамен
<b>ОК-22</b>	Анатомія людини	4	Екзамен
<b>ОК-23</b>	Фізіологія людини	5	Екзамен
<b>ОК-24</b>	Фізіологія рослин з навчальною практикою	6	Екзамен
<b>ОК-25</b>	Методика навчання біології та екології	7	Екзамен
<b>ОК-26</b>	Цитологія та гістологія з основами ембріології	4	Екзамен
<b>ОК-27</b>	Виробнича практика (педагогічна)	6	Диф.залік
<b>Загальний обсяг обов'язкових компонентів</b>		<b>180</b>	
<b>Вибіркові компоненти ОП</b>			
<b>ВК-01</b>	Урбоекологія	3	Екзамен
<b>ВК-02</b>	Світова геологія родовищ корисних копалин	3	Екзамен
<b>ВК-03</b>	Навколишнє середовище і техногенний вплив	4	Залік
<b>ВК-04</b>	Сучасні методи дослідження в географії	4	Залік
<b>ВК-05</b>	Історія географічних відкриттів і досліджень	4	Екзамен
<b>ВК-06</b>	Історія географії	4	Екзамен
<b>ВК-07</b>	Геоінформаційні технології	6	Залік
<b>ВК-08</b>	Географія населення	6	Залік
<b>ВК-09</b>	Основи сільського господарства	6	Диф.залік
<b>ВК-10</b>	Радіобіологія	6	Диф.залік
<b>ВК-11</b>	Основи технологій виробництва	6	Залік
<b>ВК-12</b>	Рекреаційна географія	6	Залік

<b>ВК-13</b>	Екологія рослин і тварин	4	Залік
<b>ВК-14</b>	Мікологія	4	Залік
<b>ВК-15</b>	Географічні аспекти в геоекології	3	Екзамен
<b>ВК-16</b>	Мінеральні ресурси України	3	Екзамен
<b>ВК-17</b>	Молекулярна біологія	4	Залік
<b>ВК-18</b>	Імунологія	4	Залік
<b>ВК-19</b>	Мікробіологія та вірусологія	4	Залік
<b>ВК-20</b>	Репродуктивна біологія рослин	4	Залік
<b>ВК-21</b>	Фізіологія вищої нервової діяльності	6	Екзамен
<b>ВК-22</b>	Психофізіологічні основи поведінки	6	Екзамен
<b>ВК-23</b>	Медична географія	4	Екзамен
<b>ВК-24</b>	Естетика ландшафту	4	Екзамен
<b>ВК-25</b>	Еволюційне вчення	3	Залік
<b>ВК-26</b>	Екосистемологія	3	Залік
<b>ВК-27</b>	Основи теорії суспільної географії	3	Залік
<b>ВК-28</b>	Фізична географія Запорізької області	3	Залік
<b>Загальний обсяг вибірових компонентів</b>		<b>60</b>	
<b>ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ</b>		<b>240</b>	

## 2.2. Структурно-логічна схема ОП

### 3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Середня освіта. Географія. Біологія» спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену з географії з методикою викладання або дипломна робота та комплексного екзамену з біології або дипломна робота.

#### 4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27
ЗК 1	+	+	+	+	+			+		+	+		+	+		+				+	+	+	+	+		+	
ЗК 2				+				+						+			+							+		+	
ЗК 3	+	+																									
ЗК 4			+					+			+	+		+			+	+				+		+			
ЗК 5		+		+						+	+	+					+		+				+				
ЗК 6	+						+									+				+		+					
ЗК 7							+			+			+		+			+	+		+		+			+	
ЗК 8						+									+	+									+		+
ЗК 9			+			+		+				+			+			+	+						+		+
ЗК 10					+																+				+		
ЗК-11					+																				+		+
ЗК-12							+				+		+								+						
ЗК-13						+			+																		
ЗК-14									+																		
ЗК-15									+																		
ЗК-16																											+
ФК-1			+	+	+			+		+	+	+	+	+			+			+	+						
ФК-2	+	+	+				+			+			+				+					+	+				
ФК-3	+	+					+					+		+		+			+				+				
ФК-4	+	+					+							+					+								
ФК-5				+				+			+				+			+				+				+	
ФК-6										+	+		+			+	+		+								
ФК-7									+						+	+		+									
ФК-8					+	+											+								+		+
ФК-9			+			+		+	+			+			+			+			+			+	+		
ФК-10					+				+																+		+
ФК-11						+																					+
ФК-12																				+	+	+		+		+	
ФК-13				+																			+			+	
ФК-14																				+				+		+	
ФК-15																						+		+			+

	BK-01	BK-02	BK-03	BK-04	BK-05	BK-06	BK-07	BK-08	BK-09	BK-10	BK-11	BK-12	BK-13	BK-14	BK-15	BK-16	BK-17	BK-18	BK-19	BK-20	BK-21	BK-22	BK-23	BK-24	BK-25	BK-26	BK-27	BK-28
ЗК 1	+	+		+					+	+	+	+					+	+	+	+		+						+
ЗК 2	+		+	+				+					+								+			+				
ЗК 3		+										+																+
ЗК 4			+	+					+	+			+		+	+	+				+						+	
ЗК 5	+	+		+				+									+			+		+					+	
ЗК 6					+				+												+			+		+		
ЗК 7		+					+																	+		+		+
ЗК 8												+													+			
ЗК 9					+	+		+				+													+		+	
ЗК 10						+				+				+	+					+			+					
ЗК-11															+						+	+						
ЗК-12							+				+			+	+			+					+			+		
ЗК-13						+												+	+	+					+			
ЗК-14			+								+		+				+	+	+				+					
ЗК-15																+		+	+			+						
ЗК-16					+		+		+	+	+			+		+							+					
ФК-1		+					+		+	+	+						+	+	+				+	+			+	+
ФК-2	+					+	+		+			+		+						+			+					+
ФК-3	+					+		+					+						+									
ФК-4			+		+	+						+																
ФК-5		+		+				+				+				+	+				+						+	
ФК-6	+		+				+								+										+			+
ФК-7		+	+		+			+			+					+									+			+
ФК-8				+											+												+	
ФК-9				+	+				+		+					+		+			+		+			+		
ФК-10				+											+									+				
ФК-11																									+			
ФК-12										+			+	+				+			+	+				+		
ФК-13																	+		+		+				+			
ФК-14										+			+					+			+	+				+		
ФК-15									+	+				+							+	+	+	+		+		



**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК-26	ОК-27
<b>ПРН-1</b>				+	+			+		+	+		+		+	+	+			+	+	+				+	
<b>ПРН-2</b>	+	+				+			+						+			+							+		+
<b>ПРН-3</b>	+	+	+		+	+	+		+					+	+				+				+		+		
<b>ПРН-4</b>						+			+													+	+				+
<b>ПРН-5</b>			+				+												+								
<b>ПРН-6</b>				+			+	+			+			+													
<b>ПРН-7</b>	+	+			+			+			+					+									+		+
<b>ПРН-8</b>			+							+			+														
<b>ПРН-9</b>										+						+		+							+		
<b>ПРН-10</b>												+	+		+												
<b>ПРН-11</b>														+				+						+			
<b>ПРН-12</b>																	+										
<b>ПРН-13</b>													+	+					+								
<b>ПРН-14</b>												+						+		+				+			
<b>ПРН-15</b>												+						+									
<b>ПРН-16</b>																	+		+								
<b>ПРН-17</b>																				+				+		+	
<b>ПРН-18</b>																						+				+	
<b>ПРН-19</b>				+																	+						+
<b>ПРН-20</b>																				+		+		+		+	+

	БК-01	БК-02	БК-03	БК-04	БК-05	БК-06	БК-07	БК-08	БК-09	БК-10	БК-11	БК-12	БК-13	БК-14	БК-15	БК-16	БК-17	БК-18	БК-19	БК-20	БК-21	БК-22	БК-23	БК-24	БК-25	БК-26	БК-27	БК-28
ПРН-1							+		+			+				+		+	+		+						+	
ПРН-2	+		+		+	+						+		+		+		+	+			+	+					+
ПРН-3			+				+		+	+				+		+	+											+
ПРН-4	+		+					+							+													
ПРН-5		+		+		+						+												+				
ПРН-6										+	+				+						+							
ПРН-7															+													+
ПРН-8	+			+		+			+						+	+							+		+			
ПРН-9					+																		+	+			+	
ПРН-10				+																+								+
ПРН-11							+														+				+			
ПРН-12					+								+							+								
ПРН-13		+						+				+															+	
ПРН-14													+												+			
ПРН-15	+	+									+									+				+				
ПРН-16		+						+			+													+				
ПРН-17										+				+				+				+				+		
ПРН-18																	+					+			+			
ПРН-19													+				+		+			+				+		
ПРН-20																				+	+	+			+			

## **6. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти**

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті ґрунтується на наступних принципах: відповідальності за якість вищої освіти та її забезпечення; відповідності європейським і національним стандартам; зацікавленості всіх учасників освітнього процесу у високій якості вищої освіти відповідно до потреб роботодавців, а також суспільства в цілому; довіри всіх учасників освітнього процесу, прозорості, неупередженості та достовірності інформації; академічної чесності і свободи, неприйнятності будь-яким проявам нетолерантності чи дискримінації щодо учасників освітнього процесу; інтернаціоналізації діяльності, відкритості до нових знань та критики, залучення зовнішніх сторін до експертизи якості освіти в Університеті.

Процедури системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти:

- Розроблення внутрішніх нормативних документів (Положень та ін.) із забезпечення якості вищої освіти;
- Організація інституційної системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- Залучення здобувачів вищої освіти, випускників та роботодавців до забезпечення якості освіти;
- Формування культури якості і системи відповідальності всіх структурних підрозділів та співробітників за забезпечення якості;
- Розробка, перегляд освітніх програм та їх моніторинг;
- Забезпечення формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, вибірковості навчальних дисциплін;
- Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті, інформаційних стендах Університету;
- Забезпечення системи професійного розвитку, підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- Інтеграція науки та освіти.

До основних процесів системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти відносимо:

- Проектування і формулювання цілей, структури та змісту освітніх програм (далі – ОП), їх моніторинг та періодичний перегляд: дотримання

відповідності ОП стандарту вищої освіти за відповідною 4 спеціальністю та рівнем вищої освіти (за його наявності) або дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня, наявність взаємозв'язку із місією і стратегією Університету, урахування тенденцій розвитку спеціальності, галузі, ринку праці, регіонального контексту та досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних відповідних ОП; залучення стейкхолдерів до формулювання цілей та програмних результатів навчання; відповідність обсягів (загальної кількості ЄКТС та співвіднесення фактичного навантаження здобувачів освіти та обсягу ОП/окремих освітніх компонентів у кредитах ЄКТС), структури (послідовність та зв'язки між собою освітніх компонентів) ОП її цілям, програмним результатам і предметній сфері; можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами вищої освіти; достатність практичної складової ОП, забезпечення набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills); визначеність і дотримання процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП; залучення здобувачів вищої освіти, випускників та роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості;

- Вступ на освітні програми та визнання результатів навчання: визначеність правил прийому на навчання, у тому числі у розрізі кожної ОП, та оприлюднення їх на офіційному веб-сайті Університету; забезпечення чітких і зрозумілих процедур прийому, відсутність дискримінаційних положень; процедур визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, а також результатів навчання, отриманих у неформальній освіті;

- Навчання і викладання за освітніми програмами: забезпечення відповідності методів навчання і викладання програмним результатам навчання ОП та концепту студентоцентрованості; доступність, зрозумілість і своєчасність надання здобувачам вищої освіти інформації про освітній процес; поєднання навчання і досліджень під час освітнього процесу; оновлення науково-педагогічними працівниками змісту освіти на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, здійснення навчання, 5 викладання і наукових досліджень відповідно до політики інтернаціоналізації освітньої діяльності;

- Досягнення програмних результатів ОП та дотримання академічної доброчесності: наявність чітких, зрозумілих, валідних і заздалегідь оприлюднених вимог щодо поточного, періодичного та підсумкового контролю (семестрового контролю, атестації); відповідність форм атестації стандарту вищої освіти; дотримання процедурних аспектів проведення контрольних заходів; забезпечення об'єктивності екзаменаторів, наявність процедур оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження; наявність дієвої системи забезпечення академічної доброчесності, у тому числі через здійснення моніторингу дотримання академічної доброчесності, проведення заходів із популяризації академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу;

## **7. Перелік нормативних документів, на яких базуються освітньо-професійна програма**

- Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
- Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>];
- Національний класифікатор України: «Класифікатор видів економічної діяльності» ДК 009:2010 [Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>];
- Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>].
- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. № 1648);
- Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації [Режим доступу: [http://ihed.org.ua/images/doc/04\\_2016\\_rozroblennya\\_osv\\_program\\_2014\\_tempusoffice.pdf](http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_rozroblennya_osv_program_2014_tempusoffice.pdf)];
- Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: [http://ihed.org.ua/images/doc/04\\_2016\\_glossariy\\_Visha\\_osvita\\_2014\\_tempusoffice.pdf](http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempusoffice.pdf)];
- Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно аналітичний огляд [Режим доступу: [http://ihed.org.ua/images/doc/04\\_2016\\_Rozvitok\\_sistemi\\_zabesp\\_yakosti\\_VO\\_UA\\_2015.pdf](http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sistemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf)];
- Європейська кредитна трансферна накопичувальна система: Довідник користувача [Режим доступу: [http://ihed.org.ua/images/doc/04\\_2016\\_ECTS\\_User](http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ECTS_User)]

[Guide-2015\\_Ukrainian.pdf](#)];

- EQF-LLL – European Qualifications Framework for Lifelong Learning [Режим доступу: [http://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp_en.pdf)];
- QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area [Режим доступу: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>];
- Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти [Режим доступу: [file:///D:/User/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigm HE.pdf](file:///D:/User/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf)];
- TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>].
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі (ESG) [Режим доступу: [http://ihed.org.ua/images/doc/04\\_2016\\_ESG\\_2015.pdf](http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf)];
- International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>];
- ISCED Fields of Education and Training 2013 ISCED-F 2013: UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-eductin-training-2013.pdf>].



Структурно-логічна схема спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

